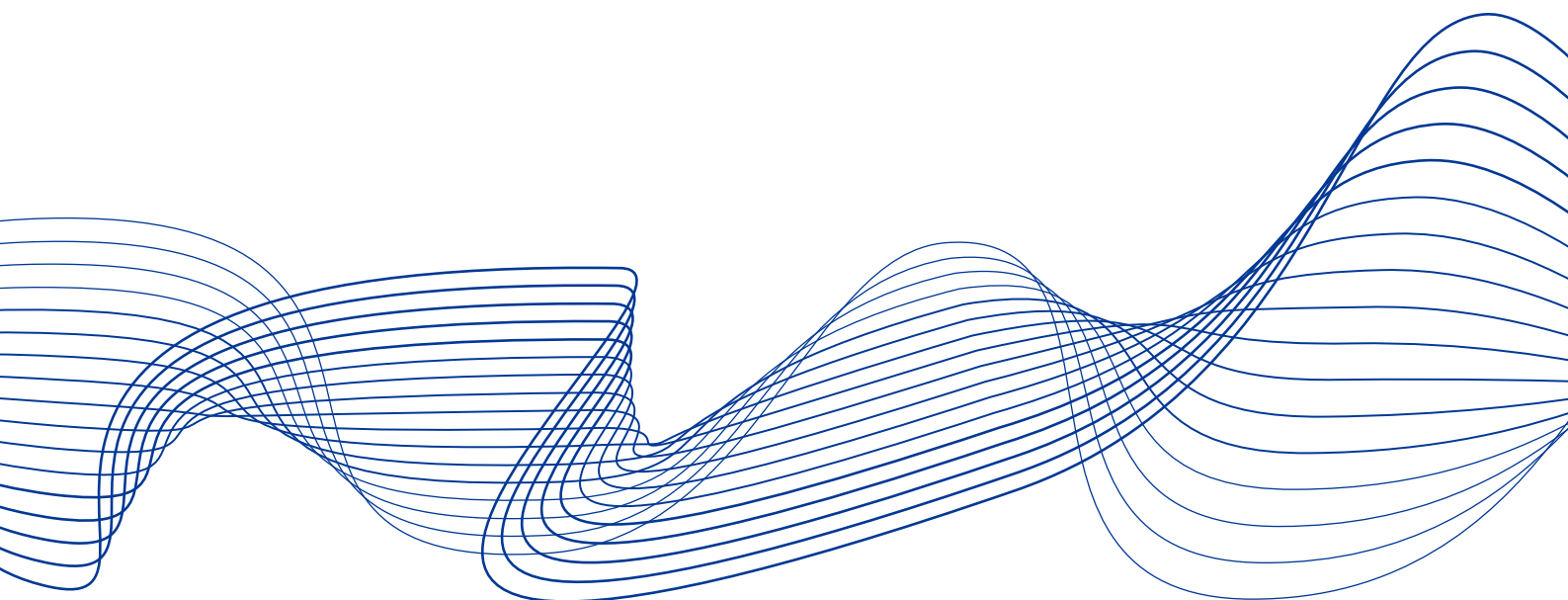

Raport anual

2016

CERS

Comitetul european pentru risc sistemic

Sistemul european de supraveghere financiară

Cuprins

Cuvânt înainte	2
Sinteza	3
Casetă tehnică	6

Cuvânt înainte

Mario Draghi, președintele
Comitetului european pentru risc
sistemic

Acest al șaselea Raport anual al Comitetului european pentru risc sistemic (CERS) acoperă perioada cuprinsă între 1 aprilie 2016 și 31 martie 2017. În perioada analizată, CERS a continuat să monitorizeze atent vulnerabilitățile sistemului financiar din Uniunea Europeană (UE) și a contribuit la dezbaterile privind politicile conexe. CERS și-a concentrat în mod deosebit atenția asupra a două domenii de risc prioritare. Primul se referă la riscurile generate de persistența unui context caracterizat de rate scăzute ale dobânzilor. Analiza acestor riscuri, efectuată în comun de CERS și Banca Centrală Europeană (BCE), a fost publicată într-un raport privind aspecte ale politicii macroprudențiale aferente ratelor scăzute ale dobânzilor. Această analiză a determinat, de asemenea, CERS să considere riscul de fragilitate identificat în bilanțurile băncilor, societăților de asigurare și fondurilor de pensii drept unul dintre principalele două riscuri la adresa stabilității financiare în UE, la egalitate cu riscul de reevaluare a primelor de

risc pe piețele financiare internaționale.

Cel de-al doilea domeniu de risc se referă la vulnerabilitățile asociate sectorului imobiliar rezidențial. Pe baza unei evaluări anticipative la nivelul UE, CERS a conchis că în opt state membre predomină vulnerabilități pe termen mediu și a emis avertismente publice la adresa acestor state membre. CERS a formulat, de asemenea, o recomandare privind acoperirea lacunelor de date, în vederea stabilirii unui cadru mai armonizat de monitorizare a evoluțiilor pe piețele imobiliare rezidențiale și comerciale din UE.

Totodată, în perioada analizată, CERS și-a extins capacitatea de monitorizare a sectorului nebanca. În special, CERS a publicat prima ediție a raportului anual de monitorizare a sistemului bancar paralel din UE, intitulat *EU Shadow Banking Monitor*, care a identificat sursele și mecanismele de amplificare a riscurilor sistemice. În acest sens, CERS a contribuit la conturarea dezbaterii privind politica macroprudențială în alte sectoare decât cel bancar. De exemplu, a stabilit atât opțiuni de politică pe termen scurt, cât și o agendă pe termen lung în acest domeniu.

De asemenea, CERS a fost implicat îndeaproape în promovarea discuțiilor privind politica macroprudențială, găzduind o serie de conferințe și workshopuri. Îndeosebi, CERS a organizat, în luna septembrie, prima sa conferință anuală, care s-a axat pe orientarea politicii macroprudențiale și unele dintre temele cele mai importante aflate pe agenda factorilor de decizie din acest domeniu, precum contextul caracterizat de rate scăzute ale dobânzilor, implicațiile obligației privind compensarea centralizată destinată sporirii siguranței tranzacționării instrumentelor financiare derivate extrabursiere standardizate și deficitul evident de active sigure pe piațe.

În final, aș dori să îi adresez mulțumiri călduroase lui Stefan Ingves, guvernatorul Sveriges riksbank, pentru sprijinul acordat CERS pe parcursul ultimilor șase ani în calitate sa de președinte al Comitetului consultativ tehnic (CCT) din cadrul CERS. Noul președinte al CCT, Philip R. Lane, guvernatorul Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland, își va prelua funcția începând cu luna august 2017.

Frankfurt pe Main, iulie 2017

Mario Draghi (președintele CERS)

Sinteză

Perioada analizată a fost marcată de un context caracterizat de creștere economică modestă și rate scăzute ale dobânzilor, deși perspectivele economice la nivel european și mondial s-au îmbunătățit către finalul perioadei. CERS (în comun cu BCE) a dedicat resurse semnificative analizării efectelor acestui context asupra stabilității financiare a UE și a publicat un raport privind aspectele de politică macroprudențială asociate nivelului scăzut al ratelor dobânzilor. De asemenea, extinderea sistemului bancar paralel din UE a determinat CERS să își intensifice eforturile de monitorizare și să publice prima ediție a raportului anual de monitorizare a sistemului bancar paralel din UE, intitulat *EU Shadow Banking Monitor*, care a evidențiat sursele și mecanismele de amplificare a riscurilor sistemice.

CERS a identificat în continuare patru riscuri principale la adresa stabilității financiare în UE, respectiv: (1) reevaluarea primelor de risc pe piețele financiare internaționale; (2) fragilitatea bilanțurilor băncilor, societăților de asigurare și fondurilor de pensii; (3) provocările privind sustenabilitatea datoriei în sectorul suveran, cel corporativ și cel al gospodăriilor populației; și (4) șocurile și efectele de contagiune propagate de la sectoarele financiare nebankare la nivelul sistemului financiar în general. La fel ca în Raportul anual anterior al CERS, o inversare abruptă a primelor de risc la nivel mondial a continuat să fie considerată un risc deosebit de semnificativ la adresa stabilității financiare. Contextul caracterizat de o creștere economică modestă și rate scăzute ale dobânzilor a determinat CERS să aprecieze fragilitatea bilanțurilor băncilor, societăților de asigurare și fondurilor de pensii ca fiind de o importanță similară.

Pe lângă mandatul său privind conduita supravegherii macroprudențiale a sistemului financiar din UE, CERS este mandatat să emită avertismente atunci când sunt identificate riscuri sistemice semnificative și se dovedește necesară semnalarea acestora. În acest scop, CERS a analizat vulnerabilitățile pe termen mediu referitoare la sectorul imobiliar rezidențial din statele membre ale UE. Pe baza evaluării sale, CERS a emis avertismente publice pentru opt țări (Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Luxemburg, Regatul Unit, Suedia și Țările de Jos). Acestea au fost primele avertismente publice emise de CERS de la înființarea sa. CERS a identificat, de asemenea, lacune semnificative în datele disponibile pentru analiza sectorului imobiliar. Prin urmare, CERS a adoptat o Recomandare privind acoperirea unor lacune la nivelul datelor privind bunurile imobiliare, în vederea stabilirii unui cadru mai armonizat de monitorizare a evoluțiilor pe piețele imobiliare rezidențiale și comerciale din UE.

Principalele riscuri la adresa stabilității financiare identificate de CERS au stat la baza concepției scenariilor nefavorabile utilizate de autoritățile europene de supraveghere (AES) pentru testările la stres efectuate la nivelul UE. În perioada analizată, CERS a furnizat scenariile nefavorabile pentru testarea la stres a contrapartidelor centrale (CPC) de către Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe (*European Securities and Markets Authority – ESMA*), precum și pentru testarea la stres a fondurilor de pensii ocupaționale de către Autoritatea europeană pentru asigurări și pensii ocupaționale (*European Insurance and Occupational Pensions Authority – EIOPA*). Detalii ale scenariilor sunt prezentate în acest Raport anual. Scenariile furnizate de CERS la începutul anului 2016 pentru testarea la stres a sectorului bancar efectuată de Autoritatea bancară europeană (ABE) și pentru cea a sectorului asigurărilor efectuată de EIOPA au fost descrise în Raportul anual 2015.

Perioada analizată a marcat, de asemenea, primul an de funcționare a cadrului de reciprocitate voluntară introdus de CERS în luna decembrie 2015. În anul 2016, Belgia și Estonia au fost primele țări care au solicitat, în conformitate cu noul cadru, reciprocitatea a două dintre măsurile pe care

le-au adoptat. Recomandarea ulterioară adresată de CERS tuturor statelor membre privind reciprocitatea ambelor măsuri a condus, în cele din urmă, la creșterea semnificativă a acțiunilor bazate pe reciprocitate la nivelul UE.

CERS a contribuit, de asemenea, la documentul de consultare al Comisiei Europene privind revizuirea cadrului de politică macroprudențială al UE. CERS a subliniat faptul că ar trebui să își mențină independența, păstrându-și, totuși, legătura strânsă cu BCE. CERS a propus ca participarea în cadrul Consiliului general să rămână largă și a insistat că setul de instrumente macroprudențiale ar trebui să fie cuprinzător și ușor de utilizat. În plus, a sugerat aducerea unor îmbunătățiri la nivelul concepției unor instrumente specifice de țintire a dimensiunilor structurale și ciclice ale riscului sistemic. De asemenea, CERS a propus ca instrumente de contracarare a riscurilor sistemice generate, în principal, de expunerile la sectorul imobiliar rezidențial să fie puse la dispoziția factorilor de decizie din domeniul politicii macroprudențiale în toate statele membre ale UE. Totodată, CERS a recunoscut necesitatea instituirii unui cadru juridic pentru politica macroprudențială în alte sectoare decât cel bancar.

În plus, CERS a contribuit la cadrul macroprudențial pentru sectorul bancar. În primul rând, a prezentat ABE opiniile sale privind introducerea indicatorului efectului de levier. Pe baza analizei sale preliminare, CERS consideră că nu există dovezi suficiente privind un impact negativ al indicatorului efectului de levier asupra lichidității pe piață. În al doilea rând, CERS a contribuit la raportul periodic coordonat de ABE privind ciclicitatea cerințelor de capital. Deși a admis unele dificultăți de natură analitică, raportul a identificat puține dovezi privind existența unor efecte prociclice generate de pachetul format din regulamentul și directiva privind cerințele de capital (CRR/CRD IV). Prin urmare, a propus menținerea cadrului sensibil la riscuri actual pentru capitalul reglementat al băncilor. În al treilea rând, CERS a prezentat ABE opiniile sale privind definirea unui indicator de finanțare stabilă netă (*net stable funding ratio* – NSFR). În răspunsul trimis, NSFR a fost identificat drept cel mai bun instrument disponibil pentru soluționarea aspectelor structurale legate de transformarea lichidității și a scadențelor de către bănci. CERS a remarcat că obiectivul ultim al autorităților europene ar trebui să fie așadar implementarea unei cerințe credibile și robuste privind NSFR în UE.

Totodată, CERS a contribuit la elaborarea unui cadru de politică macroprudențială în alte sectoare decât cel bancar. În luna iulie 2016, CERS a publicat un document de strategie în care a prezentat opțiuni de politică pe termen scurt și o agendă privind politicile pe termen lung în vederea atenuării riscurilor la adresa stabilității financiare asociate sectorului nebancaar. Pe parcursul perioadei analizate, CERS a înregistrat progrese cu privire la unele dintre principalele atribuții prevăzute în documentul de strategie. În primul rând, CERS a luat măsuri în vederea creării unor instrumente macroprudențiale inovatoare pentru contracararea prociclicității marjelor inițiale și a marjelor de ajustare a valorii (*haircuts*), în special în cazul operațiunilor de finanțare prin instrumente financiare și al instrumentelor financiare derivate. În al doilea rând, CERS a conferit o perspectivă macroprudențială supravegherii prudențiale a CPC și a societăților de asigurare, în special prin contribuția furnizată la revizuirile legislative în curs.

Comparativ cu anul anterior, în 2016 a fost consemnată o creștere substanțială a numărului de măsuri destinate aspectelor macroprudențiale. A fost primul an în care toate statele membre au stabilit amortizorul anticiclic de capital pe bază trimestrială și au efectuat revizuirea anuală a desemnării unor entități drept „alte instituții de importanță sistemică” și a stabilirii ratelor amortizorului pentru acestea. În cazul instrumentelor care nu fac obiectul revizuirii periodice, aproximativ jumătate dintre statele membre au adoptat măsuri de politică macroprudențială, un accent deosebit fiind pus pe instrumentele de țintire a riscurilor asociate sectorului imobiliar rezidențial.

În perioada analizată, CERS a continuat să evalueze implementarea recomandărilor CERS anterioare. Evaluarea conformității cu Recomandarea CERS privind finanțarea instituțiilor de credit a relevat un nivel deosebit de ridicat de respectare a dispozițiilor acesteia de către destinatari. Evaluarea conformității cu Recomandarea CERS privind obiectivele intermediare și instrumentele politicii macroprudențiale a arătat că toate statele membre urmăresc obiectivele intermediare recomandate de CERS și le asociază unor instrumente macroprudențiale specifice. Finalizarea evaluării conformității pentru Recomandarea CERS privind fondurile de piață monetară a fost amânată pentru a lua în considerare finalizarea Regulamentului UE privind fondurile de piață monetară.

Totodată, CERS a organizat o serie de conferințe și workshopuri destinate promovării discuțiilor privind politica macroprudențială. Îndeosebi, CERS a ținut prima sa conferință anuală, în cadrul căreia membrii grupurilor de dezbateri au discutat orientarea politicii macroprudențiale și unele dintre temele cele mai importante de pe agenda factorilor de decizie din acest domeniu, precum contextul caracterizat de rate scăzute ale dobânzilor, implicațiile obligației privind compensarea centralizată destinată sporirii siguranței tranzacționării instrumentelor financiare derivate extrabursiere standardizate și deficitul evident de active sigure.

Casetă tehnică

© **Comitetul european pentru risc sistemic, 2017**

Adresa poștală 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Website www.esrb.europa.eu

Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Termenul-limită pentru datele incluse în această publicație a fost a fost 31 martie 2017.

Această versiune prescurtată a Raportului anual 2016 al CERS cuprinde secțiunile „Cuvânt înainte” și „Sinteză”.
Versiuni lingvistice complete sunt disponibile în limbile engleză, germană și spaniolă.

ISSN 1977-5245 (online)
ISBN 978-92-95210-13-4 (online)
DOI 10.2849/93150 (online)
Număr catalog UE DT-AB-17-001-RO-N (online)